

Nefndarálit

um tillögu til þingsályktunar um hungursneyðina í Úkraínu (Holodomor).

Frá utanríkismálanefnd.

Nefndin hefur fjallað um málið og fengið á sinn fund Önnu Hjartardóttur, Bylgju Árnadóttur, Helen Ingu Stankiewicz von Ernst, Jóhann Þorvarðarson og Ragnar Þorvarðarson frá utanríkisráðuneyti.

Með tillöggunni er lagt til að Alþingi lýsi því yfir að hungursneyðin í Úkraínu sem stóð yfir frá 1932 til 1933 hafi verið hópmorð.

Í greinargerð með tillöggunni kemur fram að hungursneyðin í Úkraínu var af völdum alræðisstjórnar Stalíns og dró milljónir Úkraínúmanna til dauða. Farið er yfir skilgreiningu á hópmorði sem er sérstakur glæpur að alþjóðalögum, verknaðir framdir í þeim tilgangi að útrýma með öllu eða að hluta þjóð, þjóðernishópi, kynstofni eða trúflokki sem slíkum. Til slíkra verknaða teljast morð á einstaklingum úr viðkomandi hópi, veiting alvarlegra líkamlegra eða andlegra áverka, vísvitandi skerðing á lífsskilyrðum hópsins sem miðar að útrýmingu hans í heild eða að hluta, vísvitandi ráðstafanir til að koma í veg fyrir barnsfæðingar í hópnum eða flutningur barna með valdi úr hópnum til annars hóps.

Nefndin leggur áherslu á að með samþykkt tillögunnar svari Alþingi ákalli Úkraínu um að ríki heimsins lýsi því yfir að Holodomor hafi verið hópmorð, en fjölmörg ríki hafa brugðist við ákallinu. Nefndin tekur undir það mat flutningsmanna tillögunnar að mikilvægt sé að senda skýr skilaboð um þessa hörmulegu atburði í mannkynssögunni og vekja á þeim athygli til að koma í veg fyrir að þeir endurtaki sig. Slík skilaboð um voðaverk fyrri tíma geta styrkt viðleitni alþjóðasamfélagsins til að tryggja framgang og vernd grundvallarmannréttinda og frelsis um allan heim.

Nefndin leggur til að tillagan verði **samþykkt**.

Anna Kolbrún Árnadóttir, Diljá Mist Einarsdóttir, Halldóra Fríða Þorvaldsdóttir og Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir voru fjarverandi við afgreiðslu málsins. Diljá Mist og Þorgerður Katrín rita undir álit þetta í samræmi við 2. mgr. 29. gr. þingskapa.

Gísli Rafn Ólafsson, áheyrnarfulltrúi í nefndinni, lýsti sig samþykkan álitinu.

Alþingi, 10. mars 2023.

Bjarni Jónsson,
form.

Diljá Mist Einarsdóttir,
frsm.

Birgir Þórarinsson.

Jakob Frímann Magnússon.

Logi Einarsson.

Njáll Trausti Friðbertsson.

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir.